

ОПШТИНА ТЕСЛИЋ

**АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА АНКЕТЕ КВАЛИТЕТА ПОСЛОВАЊА И
РАЗВОЈНИХ АКТИВНОСТИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА У
ОПШТИНИ ТЕСЛИЋ 2018. год.**

Увод

Анкета привредног сектора општине Теслић спроведена је од 01.05. до 01.06. 2018. године са циљем да се дође до сета квантитативних и квалитативних информација о ставовима привредника о пословном амбијенту Општине Теслић и ставовима по питању доступне/ангажовања потребне радне снаге.

Као посебан сегмент, испитано је задовољство приватног сектора услугама које нуди локална самоуправа, као и сарадњом са органима локалне власти. Део анкете био је посвећен и испитивању задовољства приватног сектора комуналним услугама и потребама за радном снагом.

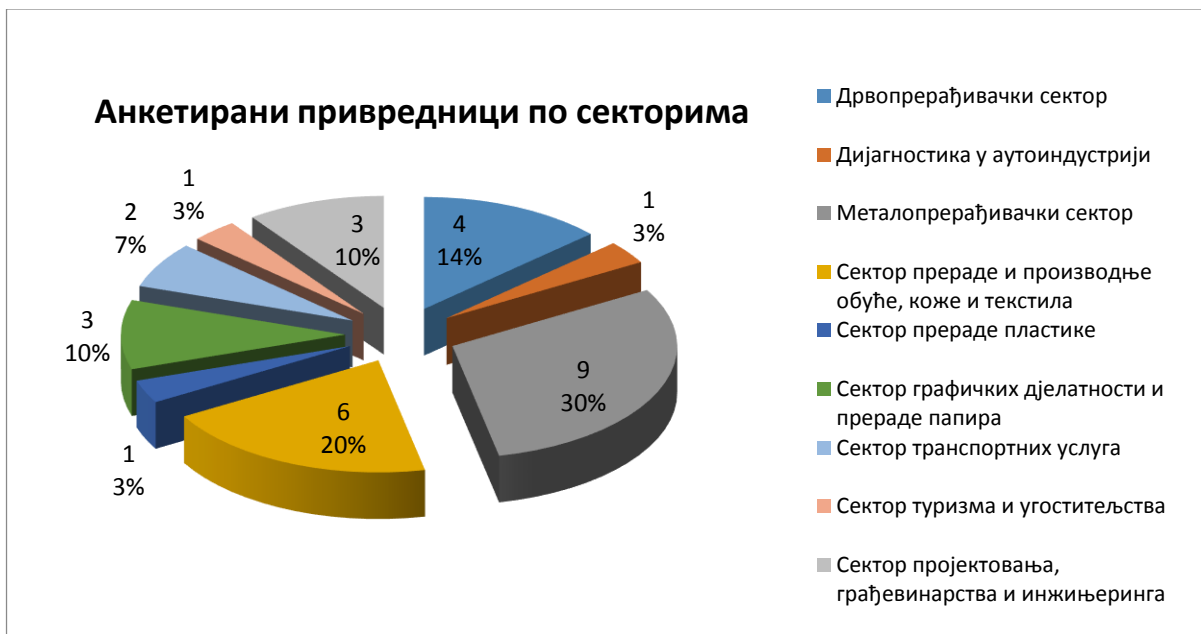
Сврха анкете

Сврха анкете је да се добију информације које ће помоћи општини Теслић да на квалитетнији и систематскији начин управља развојем приватног сектора и економским развојем заједнице, те да провери задовољство приватног сектора услугама општинске администрације, као и комуналним услугама, у циљу унапређења јавно-приватног дијалога у општини Теслић и дефинисања будућих тема за заједничко разматрање и решавање, путем јавно-приватног дијалога.

Коначни циљ је стварање бољег пословног окружења за постојеће и потенцијалне инвеститоре кроз идентификацију највећих проблема који утичу негативно на њихово пословање као и међусобно приближавање локалне управе и привредника кроз константну сарадњу ради изналажења што бржег и квалитетнијег рјешења проблема.

Методологија

У сврху ове анкете припремљен је упитник, који је циљано упућен на 100 е-маил адреса приватног сектора, са циљем да се врати најмање 30 одговора. Такође, анкета је спроведена и путем директних посјета предузећима као и телефонским позивима. Предузећа су разврстана на микро, мала, средња и велика предузећа, по два основна критеријума: 1) просечан годишњи приход (до 500.000 КМ, 500.000 – 1 милион КМ, 1-2 милиона КМ, 2-10 милиона КМ и преко 10 милиона КМ) и 2) број стално запослених (до 2, 3-9, 10-50, 50-249 и преко 250 запослених). Анкетом је обухваћено укупно 30 привредних субјеката који заједно запошљавају 2047 радника. Структура анкетираних предузећа по секторима је приказана у графикону број 1.

Графикон број 1. Структура анкетираних предузећа по секторима

Анкета је рађена на узорку од 100 представника пословног сектора, од чега је 30 (30%) доставило одговоре на упитник. Као што је горе наведено, очекивани минимални статистички узорак био је 30 попуњених упитника, тако да се може сматрати да је анкета успешно спроведена.

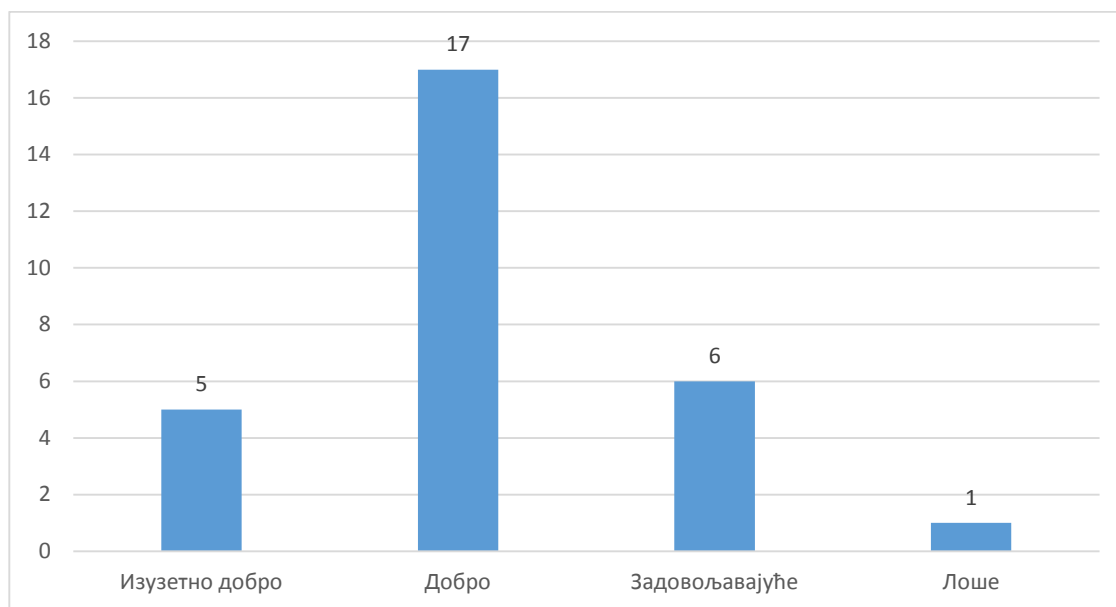
Теслић има веома хетерогену структуру па се кроз анкету гледало да се обухвати што већи број сектора. Може се рећи да је анкетом обухваћено око 80% релевантних привредних сектора. Дрвопрерада, металопрерада и прерада текстила и коже су најзаступљеније индустрије, по промету и према броју запослених. Дрвопрерађивачка и металопрерађивачка индустрија су примарна секторска подручја, што не чуди с обзиром да је Теслић општина са дугом индустријском традицијом и да је настао на основу великих фабрика из области дрвопрераде. Највећи број анкетираних предузећа је из металног сектора који се успјешно опоравља и лагано враћа на ниво који је имао прије рата а који тренутно има највише проблема са ангажовањем и задржавањем радне снаге. Анкетирани представници дрвопрерађивачке индустрије обухватају примарну производњу и прераду дрвета- пилане, производњу полупроизвода од дрвета и производња готових производа – намештај и грађевинска столарија. Туризам такође има значајну улогу у привреди општине Теслић па смо анкетом обухватили најпознатији туристички локалитет на територији Општине Бању Врућицу.

Резултати

1. ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ

1.1. Мишљење и оцјена приватног сектора о Теслићу као мјесту за пословање

Упитани да дају своје мишљење о Теслићу као мјесту за пословање, 5 привредника је дало највишу оцјену тј. мишљења су да је Теслић изузетно добро мјесто за пословање док је највећи број испитаника (17) навео да је Теслић добро мјесто за пословање. Њих 6 је одговорило да мисле да је задовољавајуће док је један испитаник навео да је Теслић лоше мјесто за пословање.

Графикон број 2. Оцјена приватног сектора о Теслићу као мјесту за пословање

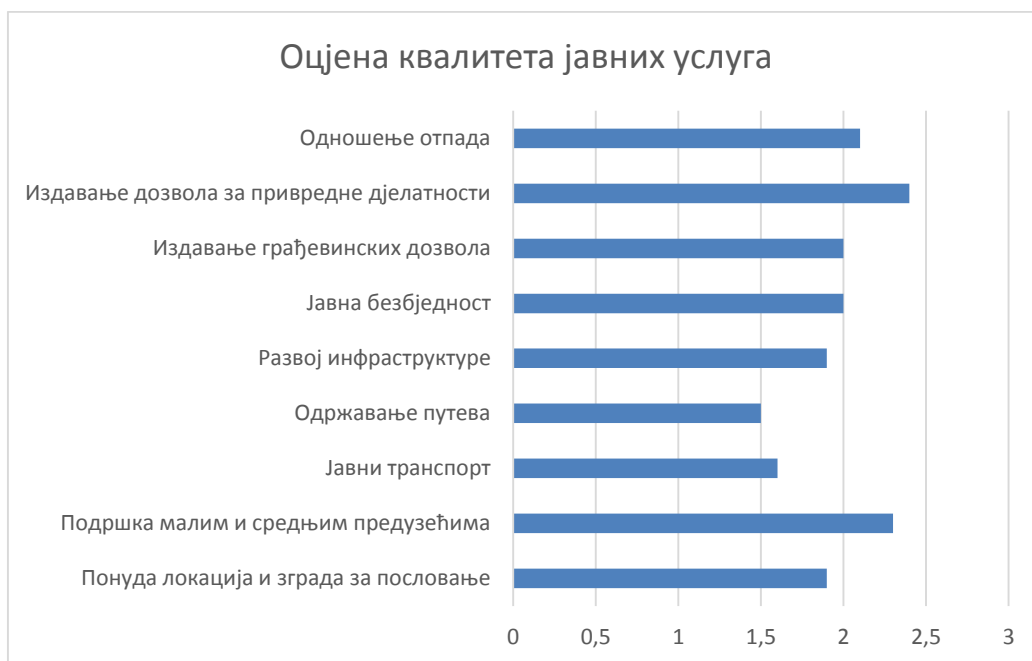
1.2. Тренутни и пожељни облици комуникације са Општинском управом

На питање: "Како комуницирате са Општинском управом?", 6 испитаника је одговорило да то ради кроз редовне састанке у Општинској управи, 7 је навело да се комуникација одвија повременим посјетама њиховим предузећима, 4 да се повремено састају са начелником и/или предсједником скупштине града, начелником Одјељења за привреду и пољопривреду, док је као најчешћи вид комуникације наведено да потребне информације добијају електронском поштом, телефоном, факсом итд. (28).

Као пожељне облике комуникације за редовне састанке у Општинској управи и посјете њиховим предузећима се изјаснило по 10 испитаника, 5 је као пожељни облик комуникације навело Анкету прије одлучивања о важним питањима док је 5 било без одговора.

1.3. Оцјена квалитета јавних услуга

Од анкетираних подузећа затражено је да оцјене квалитет јавних услуга оцјенама 1 (лоше), 2 (задовољавајуће) и 3 (одлично). Најбољу просјечну оцјену су добиле услуге „Издавање дозвола за привредне дјелатности“ (оцјена 2,4) и „Подршка малим и средњим предузећима“ (оцјена 2,26) док су најслабије оцјењене „Јавни транспорт“ (оцјена 1,7) и одржавање путева (оцјена 1,6). Графикон у наставку даје преглед свих оцјена:

Графикон 3. Оцјена квалитета јавних услуга

1.4. Кориштење подстицаја и најпотребнији вид подстицаја

На питање да ли су до сада користили било који вид подстицаја за ново запошљавање, 13 испитаника је одговорило потврдно док је 17 испитаника одговорило негативно. На питање да наведу који вид подстицаја од стране локалне заједнице сматрају најпотребнијим привреди, највише су навођени новчани подстицаји за запошљавање (8) те бескаматни кредити (3) док су новчани подстицаји за добијање стандарда, учешће у пројектима, финансирање старт-уп фирми и умањење такси и накнада наведени по један пут.

2. РАДНА СНАГА

2.1. Потреба за радном снагом/новим запошљавањем

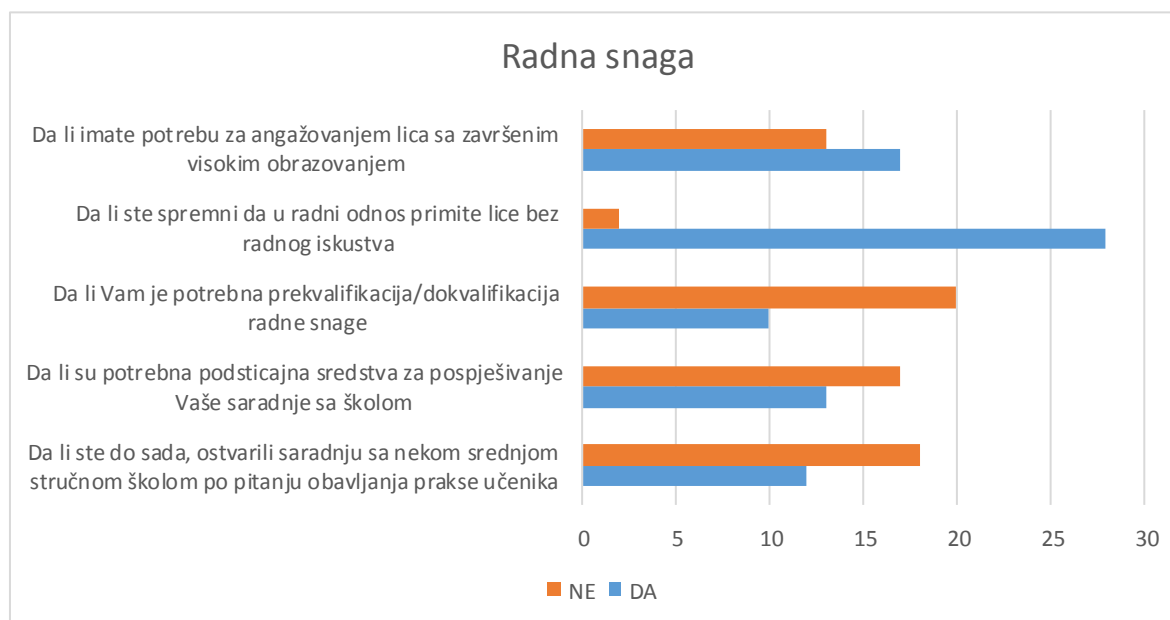
На питање да ли имају потребу за новим запошљавањем, 22 испитаника је одговорило потврдно док је 8 испитаника одговорило негативно.

2.2. Проблеми у ангажовању радне снаге

На питање да ли имају проблема у ангажовању радне снаге 16 испитаника је одговорило са да док је њих 14 одговорило са не. Према њиховом мишљењу основни разлози везани за проблем изналаска и ангажовања радне снаге су недостатак квалификоване радне снаге (17), миграција радне снаге (16), незаинтересованост за рад (10), блага законска регулатива (10) те неадекватне плате које се нуде незапосленима (5).

2.3. Сарадња привредника са средњим стручним школама

На питање да ли су до сада остварили сарадњу са неком средњом стручном школом по питању обављања праксе ученика, 12 испитаника је одговорило са да док је осталих 18 одговорило не док је на питање „Да ли су потребна подстицајна средства за поспјешивање ваше сарадње са школом“, 13 привредника одговорило са да док је њих 17 одговорило са не. 20 привредника је навело да им није потребна док је 10 привредника навело да им је потребна преквалификација / доквалификација радне снаге. Чак 28 од 30 испитаних је навело да је спремно да приме у радни однос лице без радног искуства док их је 17 навело да има потребу за ангажовањем лица са завршеним високим образовањем.

Графикон 4. Радна снага

Најпотребнији профили радне снаге су приказани у табели испод:

Сектор	Профил	Број	% у односу на број фирми анкетираних из истог сектора
Грађевинарство	Техничари	2	66%
	Инжињери	2	66%
Металопрерада	Техничари	6	66%
	Инжињери	3	33%
Дрвопрерада	Техничари	3	75%
	Инжињери	1	25%
Текстил, кожа и обућа	Техничари	2	33%
	Инжињери	2	33%

Према захтјевима послодаваца је примјетан недостатак квалификованих радника у производним дјелатностима, посебно у секторима обраде метала и дрвета. У свим секторима је изражен и недостатак радника са високом стручном спремом-инжењера.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

- 1. С обзиром да је 93% испитаника навело да потребне информације добија електронском поштом што је последица континуираног рада ОСС-а са привредницима потребно је наставити са промоцијом рада ОСС-а и повећањем базе привредника са којима се комуникација обавља.**
- 2. У будућности би требало повећати улагања у путну инфраструктуру и њихово одржавање чији квалитет је најлошије оцијењен када су у питању јавне услуге.**
- 3. Новчани подстицаји за запошљавање су вид подстицаја који је кроз ову анкету означен као најпотребнији те у вези са тим предлаже се да Општинска управа настави са овом праксом као и са радом на развоју нових програма подстицаја у сарадњи са Привредним савјетом.**
- 4. Недостатак квалификоване радне снаге намеће потребу да се ојача сарадња са средњим школама у вези креирања образовних профила у складу са потребама предузећа.**
- 5. Такође, требало би ојачати капацитете за преквалификацију и доквалификацију кроз пројекте којима би се омогућила бесплатна доквалификација и преквалификација постојећих кадрова у складу према потребама тржишта радне снаге.**

Општина Теслић

Одсек за ЛЕР и европске интеграције

АНКЕТНИ УПИТНИК

1) ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА	
Назив предузећа/предузетника	
Адреса сједишта фирме	
Главна дјелатност	
Подручје дјелатности (могуће је изабрати више од 1 одговора)	☐ Примарни сектор (пољопривреда, експлоатација) ☐ Металопрерада ☐ Дрвопрерада ☐ Текстил и кожа ☐ Прерада хране и пића (прехранбена индустрија) ☐ Прерада пластике ☐ Грађевинарство ☐ Хемијска индустрија ☐ Прерада папира ☐ Прерада камена ☐ Угоститељство ☐ Хотелијерско туристичка дјелатност, услуге у туризму ☐ Производња аутомобилских делова ☐ Енергетика ☐ Инжењеринг ☐ Микроелектроника, Информатичка технологија (ИКТ) ☐ Транспорт, складиштење, и дистрибуција ☐ Консултантске услуге ☐ Истраживање и развој ☐ Финансијске и услуге посредовања ☐ Остало (навести)
Контакт особа:	
Телефон / Фах	
Е-маил адреса / веб страница	
Датум оснивања предузећа	
Власништво	Приватно % Јавно %
Инострано власништво	% Земља/е:
Главни производи и/или услуге	
Просечан годишњи приход у протекле 3 године	☐ До 500.000 ☐ Од 500.000 до 1 Мил. КМ ☐ Од 1 до 2 Мил. КМ ☐ Од 2 до 10 Мил. КМ ☐ Преко 10 Мил. КМ
Број стално запослених у 2017. години	

ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ:

1. Ваше мишљење о Теслићу као мјесту за пословање?
а) Изузетно добро
б) Добро
в) Задовољавајуће
г) Лоше

2. Како комуницирате са Општинском управом?
а) Редовни састанци у Општинској управи
б) Посјете Вашем предузећу
в) Потребне информације добијате електронском поштом, телефоном, факсом, итд.
г) Повременим састанцима са начелником и/или предсједником Скупштине града, начелником Одјељења за привреду и пољопривреду

3. Који облици комуникације би били пожељни?
а) Редовни састанци у Општинској управи
б) Посјете Вашем предузећу
в) Анкета прије одлучивање о важним питањима за привреду
г) Други облици (молимо наведите)

4. Како оцјењујете квалитет сљедећих јавних услуга? (1-лоше, 2-задовољавајуће, 3-одлично)?	Оцјена
Понуда локација и зграда за пословање	
Подршка малим и средњим предузећима	
Јавни транспорт	
Одржавање путева	
Развој инфраструктуре (вода, канализација, електрична енергија, комуникације)	
Јавна безбједност	
Издавање грађевинских дозвола	
Издавање дозвола за привредне дјелатности	
Одношење отпада	

5) Да ли сте до сада користили било који вид подстицаја за ново запошљавање (локални, ентитетски, државни, међународни-донаторски)?	ДА	НЕ
6) Који је вид подстицаја од стране локалне заједнице за Вас најпотребнији привреди? (навести)		

2) РАДНА СНАГА

7) Да ли имате потребу за радном снагом/новим запошљавањем?	ДА	НЕ
---	----	----

8) Да ли имате проблема у ангажовању радне снаге?	ДА	НЕ
---	----	----

9) Према вашем мишљењу који су основни разлози везани за проблем изналаска и ангажовања радне снаге?		
а) Недостатак квалификоване радне снаге		
б) Незаинтересованост за рад		
в) Миграција радне снаге (одлазак у друге градове и земље)		
г) Неадекватне плате које се нуде незапосленима		
д) Блага законска регулатива према лицима евидентираним као незапослени		
е) Остало (навести)		

10) Да ли сте до сада, остварило сарадњу са неком средњом стручном школом по питању обављања праксе ученика?	ДА	НЕ
11) Да ли су потребна подстицајна средства за поспјешивање Ваше сарадње са школом?	ДА	НЕ
12) Да ли Вам је потребна преквалификација/доквалификација радне снаге?	ДА	НЕ
13) Да ли сте спремни да у радни однос примите лице без радног искуства?	ДА	НЕ
14) Да ли имате потребу за ангажовањем лица са завршеним високим образовањем?	ДА	НЕ
15) Који профил радне снаге/ која квалификација је Вама најпотребнија? (навести)		